

RETTEVEJLEDNING, eksamen i teorihistorie, vinter 2010-11, 26.-28. januar 2011, 48 timers tag-hjem opgave

Besvarelsen fremlægger princippet om marginal nytte og de mange uafhængige men samtidige opdagelser af dette princip. Det videnskabelige nybrud i forhold til de klassiske økonomer beskrives, herunder de nye teknikker, som nybruddet baseres på. Fællestrækket i den sociologiske, metodologiske og politiske individualisme nævns. Genopdagelse af brugsværdien er det nye i forhold til de klassiske økonomer og fører til et ligevægtsbegreb om bestemmelsen af de relative priser og værdien. Gossens første og anden lov forklares, herunder diskuteres sammenhængen mellem nyttebegrebet, tilfredsstillelsespunkt og begrænsethed. Den oprindelige tro på muligheden af at kunne gå fra individuel til kollektiv nyttefunktion nævnes sammen med ideen om nyttes målbarhed (kardinal nyttemåling og interpersonel sammenligning af nytte til forskel fra ordinal nyttemåling). Antagelse om faldende marginalnytte beskrives i første omgang som et subjektiv-psykologisk og fysiologisk princip, der indebærer antagelse om agenternes ubevidste imputering af marginale størrelser. Det forklares, hvorledes anvendelse af marginalnytteprincippet på produktionen vha. offeromkostninger medfører ide om aftagende afkast som en rent økonomisk og ikke længere fysisk lov og rummer mulighed for at få et ligevægtsbegreb. Den marginalistiske revolution diskuteres som forudsætning for den neoklassiske teori om generel ligevægt. Det forklares, hvorledes princippet om varens marginalnytte indgår i Jevons' bytteligning og i hans teori om arbejdets unytte, som medfører en implicit ide om ligevægt i hele økonomien, hvor der ses bort fra interdependenser og eksternaliteter, dvs. også rummer ide om ligevægt på arbejdsmarkedet og dermed fuld beskæftigelse. Der må gerne her sammenlignes med Keynes' teori om ufrivillig arbejdsløshed. I særlig grad diskuteres og fremhæves den fremstilling, som Marshall giver af neoklassisk efterspørgselsteori. Sammenhængen mellem Marshalls efterspørgselsteori og dels Gossens dels Bernouillis arbejder diskuteres, og Marshalls udledning af efterspørgselskurven beskrives. Betydningen af antagelsen om konstant marginal nytte af penge vurderes. Besvarelsen skal rumme en perspektivering til, dels hvordan neoklassikerne bygger på klassikerne og hvor de bryder med dem, dels hvordan den neoklassiske teori giver afsætsmuligheder for den efterfølgende keynesianske makroteori.